

MAAILMAN ERI KULMILTA

Japani tahtoo Kuriilit takaisin

TOKIO, Japani - Japanin pääministeri Yasuhiro Nakasone on toistanut Neuvostoliiton puoluejohtajalle Mihail Gorbatschoville esittämänsä vierailukutsun. Nakasone tähdentää, että keskusteluissa on otettava esille Kuriilien saaret, jotka Neuvostoliitto valtasi Japanilta toisen maailmansodan lopussa.

Gorbatschov on sanonut, ettei hän halua ottaa esille vanhoja perusteluja Japanin pohjoispuolella sijaitsevista Kuriilien saarista maiden välisten suhteiden parantamiseksi.

Gorbatschov on kutsuttu Japaniin ennen vuoden loppua.

Ruotsissa kaasuvuoto

Viisi ihmistä vietiin viime keskiviikkona sairaalaan Länsi-Ruotsissa sijaitsevan Sandvikenin kaupungissa tapahtuneen kaasuvuodon jälkeen. Heistä kolme on edelleen tarkkailtavana.

Sandvikenin asukkaita kehoitettiin keskiviikkoiltana pysymään sisällä ja sulkemaan ikkunat, kun paikallisessa terästehtaassa tapahtui kaasuvuoto.

Ranska ei ole vetäytymässä

Ranska kiisti viime torstaina ehdottomasti, että se olisi yksipuolisesti vetäytymässä YK:n Etelä-Libanonissa olevista Unifil-joukoista. Ranskan pääministeri Jacques Chirac edustaja Denis Baudouin kiisti myös arvelut siitä, että Ranska haluaisi lopettaa koko Unifil-joukon toiminnan.

Norja saanee mainostelevisiion

Norjan suurkäräjien enemmistö kannattaa uutta, mainoksin rahoitettua tv-kanavaa. Tämä kävi selväksi sen jälkeen, kun Norjan keskustapuolueen tiedotuspoliittinen valiokunta viime viikon tiistaina julkisti mainoskanavaa puoltavan kantansa.

Asia otetaan vielä esille ensi kevään puoluekokouksessa, missä ehdotus todennäköisesti hyväksytään.

Libya valitti YK:hon

Libya on esittänyt YK:lle virallisen valituksen Yhdysvaltain toistuvista ja peruuttamattomista hyökkäyksistä sitä vastaan.

Libyan YK-suurlähettiläs sanoi YK:n pääsihteerille Javier Perez de Cuellarille viime keskiviikkona jättämässään kirjjeessä, että Yhdysvallat on aloittanut Libyan vastaisen kampanjan kääntäkkeen maailman huomion pois Etelä-Afrikasta.

US reporteri vangittu N-liitossa

MOSKOVA, N-liitto - Neuvostoliiton salainen poliisi KGB pidätti amerikkalaisen reporterin viime viikon lauantaina neuvostoliittolaisen tuttavien ojentua hänelle "salaisia" karttoja sisältävän paketin.

KGB:n agentin puhelimitse antamien tietojen US News & World Report viikkolehden kirjeenvaihtajan Nicholas Daniloff oli pidätetty eräällä KGB:n vankeudessa. Agentti kieltäytyi ilmoittamasta syytä pidätykseen.

Daniloffin vaimo Ruth sanoi miehensä ilmoittaneen pidätyksestä puhelimitse ja sanoi KGB:n agenttien koettaneen pakottaa hänet sanomaan olevansa vanki.

Ms. Daniloff sanoi miehensä uskonan pidätyksen olleen kostotoimenä elokuun 23. p:nä New Yorkissa tapahtuneelle neuvostoliittolaisen YK:n virkailijan Gennady Shcharovin pidätykselle. Shcharovia syytetään valloituksista.

Daniloff, 52, jonka esivanhemmat ovat venäläistä sukua, on työskennellyt Moskovassa vuoden 1981 huhtikuusta lähtien ja hänen oli määrä palata US:han lähiviikkoina.

Kehitysmaiden velkaongelma ratkaistavissa

Kehitysmaiden velkaongelma on hallittavissa nykyistä tietä, ellei oteta lukuun puolta tusinaa pientä ja hyvin köyhää maata, jotka tarvitsevat kiireellistä apua, usko New Yorkin Columbian yliopiston kansantaloustieteen professori Ronald Findlay.

Nykyisellä tiellä Findlay tarkoitti, että takaisinmaksu ratkaistaan tapaus tapaukselta velallisen ja velkojen välisissä neuvotteluissa.

Findlay oli Helsingissä 23.-25. elokuuta pidetyn Velkaa, vakautusta ja kehitystä käsittelevän kansainvälisen konferenssin järjestelykomitean puheenjohtaja. Isäntänä toimi Kehitystutkimuksen kansainvälinen Wider-instituutti. Konferenssiin osallistui yli 60 huomattavaa kansantaloustieteilijää eri puolilta maailmaa.

Yhtenä syynä toiveikkouteen on, että tilanne on monessa suhteessa valoisampi kuin muutamia vuosia sitten uskottiin. Esi-merkiksi pankit ovat jo selvineet kuville rajoitettua uusien lainojen myöntämistä.

Velallisten kesken velka- taakan jakaaminen on tosin muuttunut mm. öljynhintojen laskun vuoksi. Brasilian taloudellisen tilanne on pysynyt sihteellisen hyvänä, kun taas öljyä tuottavat maat kuten Meksiko ja Nigeria ovat vaikeuksissa.

Osantajat olivat kuitenkin yhtä mieltä siitä, että velkojen ja korkojen takaisinmaksussa on joustettava. Toiset katsoivat, että joissakin tapauksissa, kuten Bolivian ja Afrikan osalta, tähän voitaisiin suostua suoralta kädeltä. Toisten mielestä velallista pitäisi ensin edellyttää jonkinlaista näyttöä tahdosta ja kyvystä velan hoitamiseksi.

Pieni ihailija tervehtimässä Presidentti Urho Kekkosta hänen vieraillessaan Fitchburgissa vuoden 1970 heinäkuussa.

Urho Kekkonen kuollut

Urho Kaleva Kekkonen, joka johti Suomen hallitusta yli 25 vuoden ajan, kuoli sunnuntaina, elok. 31. päivänä kotonaan Helsingin Tamminiemessä. Kekkosen oli kuolinhetkellään 85 vuotias.

Kekkosen, joka tunnettiin puolueettomuuden rakentajana, kuoli aivoveritulppaan. Muutamia päiviä aikaisemmin hänen poikansa, hallitusneuvos Matti Kekkosen antaman tiedotteen mukaan presidentti Kekkosen terveydentilassa oli tapahtunut oleellista huonontumista.

Tieto presidentti Urho Kekkosen pysyvistä sairauksista saavutti Suomen kansan lokakuun 27, 1981. Tuolloin presidentti ilmoitti valtioneuvostolle, että hän on sairautensa vuoksi pysyvästi estynyt hoitamasta presidentin tehtäviä.

Erokirjeen liitteenä oli presidentin silloisten lääkärin professori Pentti Halosen ja professori Erkki Kivalon allekirjoittama lääkärintodistus, jossa todettiin presidentti Kekkosen olevan sairautensa vuoksi pysyvästi estynyt hoitamasta virkaansa.

Kekkosen hallituskauteen Suomi onnistui kasvamaan ja kehittymään moderniksi tasavallaksi, jolla on aktiivinen rooli kansainvälisessä politiikassa.

Urho Kaleva Kekkonen syntyi syyskuun 3, 1900 Pielasvedellä ja oli 17-vuotias Suomen vapautussodan sytyttyä. Monien muutten koulupoikien tavoin hän otti osaa alusta loppuun.

Sota avasi silmät näkemään, millaisen avoimen haavan poliittinen ja epäoikeudenmukainen oloihin pohjautuva jakautuminen oli viiltänyt suomalaisen yhteiskuntaan. Ylioppilaspolitiikkona Kekkosen keskeinen teema Suomen Heimon ja Ylioppilaslehdien kirjoituksissa oli sama oikeudenmukaisuuden periaate.

Vuonna 1933 Viipurin läänin läntisen vaalipiirin maalaisliiton piiriin kutsuttuun puheenjohtaja, jota Urho Kekkonen ei ennestään tuntenut, pyysi kirjallisesti tätä ehdokkaaksi. Oudossa vaalipiirissä ääniä kertyi ensimmäisellä kerralla ensimmäisen varamiehen paikkaan saakka.

Kolmen vuoden kuluttua tarjous uusittiin, ja Urho Kekkonen tuli vuonna 1936 valituksi vaalipiiristään suurimalla äänimäärällä. Siitä alkoi nuoren kansanedustajan näkyvä poliittinen työ Suomen eheyttämiseksi ja

suomalaisen kansanvallan turvaamiseksi.

On muistettava, että tuona aikana sosiaalidemokraatteja pidettiin "toisen luokan kansalaisina", vailla hallituskelpoisuutta. Kekkosen ryhtyminen puolestaan murtamaan tätä porvarillista käsitystä ja luomaan maalaisliiton ja sosiaalidemokraattien hallitusyhteistyötä.

Vuosi oli tapahtumarikas, sillä Kekkosesta tuli myös lakitieteen tohtori ja oikeusministeri. Myöhemmin hän toimi myös eduskunnan puhemies.

Pääministerin virkaa Kekkosen hoiti kahdesti Paasikiven presidenttikaudella, ensin maalisk. 17, 1950 - marrask. 17, 1953 ja toisen kerran lokak. 20, 1954 - maalisk. 1, 1956.

Talvisodan aikana ja aina vuoteen 1943 saakka Urho Kekko-

sen huoleksi tuli uusi vaikeasti kärsimään joutunut suomalainen yhteiskunnan osa: siirtoväki.

Eduskunnassa Kekkosen ajoi taitavasti siirtoväkeä koskevia uusia lakeja, ja merkittävää tässä yhteydessä on, että siirtoväelle maksettiin, kokonaan muun maailman tavoista poiketen, korvaus menetyksistä.

Jatkosodan pelkistämässä kohdallakissa oloissa sai kiinteän hahmonsa Urho Kekkosen ulkopoliittinen linja, joka aikanaan teki hänestä J.K. Paasikiven lähimmäisen työtoverin ja jota hän sitten johdonmukaisesti noudatti.

Jo marraskuussa 1942 tiedetään Kekkosen esittäneen ajatuksen, että Suomen on kaikista suurista vaikeuksista huolimatta voitava luoda mainostetun "perivihollisuuden" sijaan ystävällisen naapurussuhteen Neuvostoliittoon, muuten Suomen itsenäisyys ei seiso lujilla jalilla.

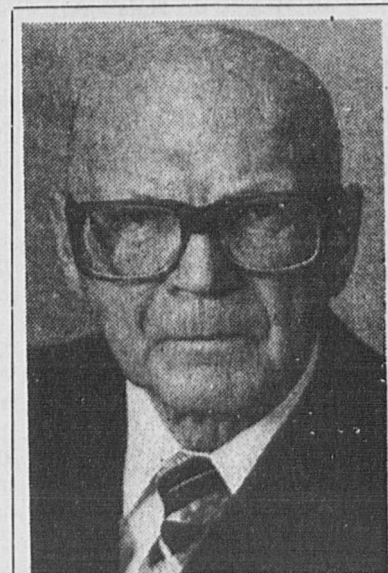
Kekkoselle selkeni tulevaan rauhan aikaan liittyvä ajatus, että Suomen on loppujen lopuksi aina selvitettävä kahden kesken Venäjän kanssa. Suomi ei voi saavuttaa pysyvää ja tosiasiallista etua turvautumalla muiden maiden apuun Neuvostoliittoa vastaan.

Jouduttuaan myöhemmin yhä tärkeämmille paikoille Suomen hallituksessa Urho Kekkosen katsoi ilmeiseksi poliittiseksi päätehtäväkseen Suomen puolueettomuusajattelun vakiinnuttamisen sekä luottamuksellisten suhteiden rakentamisen ja ylläpitämisen Neuvostoliittoon.

Heilitämätön työskentely tuotti myös hedelmiä. Neuvottelessaan Moskovassa presidentti Paasikiven henkilökohtaisena edustajana 1948 Suomen ja Neuvostoliiton välisestä ystävyyden, yhteistyön ja keskinäisestä avunantosuhteesta, hän sai vastapuolen suostumaan Suomen taholta tehtyyn ehdotukseen, että sopimuksen johdantoon tulisi lausuma Suomen pyrkimyksestä pysyä suurvalltojen eturistiriitojen ulkopuolella.

Tämä on myöhemmin muuttanut Suomen puolueettomuuspolitiikan tukipylvääksi ja on antanut Suomen ulkopoliittiselle liikkumatilaa, jonka merkitys on osoittautunut Suomelle onnelliseksi.

Suomen aseman arkaluonnollisuuden jatkuu sivulla 4

Presidentti Urho Kekkosen survalittelukirja on yleisön allekirjoitettavissa torstaina, perjantaina ja maanantaina (syysk. 4, 5 ja 8 päivä) kello 10 - 12 aamu-päivällä ja kello 1 - 3 iltapäivällä Suomen pääkonsulaatissa 540 Madison Ave, New York City.

Konsulaatti sijaitsee Madison Avenuen ja 55:n kadun kulmassa, rakennuksen 15:ssä kerroksessa.

Hautajaiset pidetään sunnuntaina, syyskuun 7. p:nä Helsingin Tuomiokirkossa. Hautaan siunaamisen toimittaa arkkipiispa John Wickström.

2000 uhria Kamerunin myrkkykaasuturmassa

YAOUNDE, Kamerun - Myrkyllisen kaasupurkauksen uhrien määrä Luoteis-Kamerunissa on noussut ainakin 2.000:een, ilmoitti Kamerunin tiedotusministeri. Onnettomuus tapahtui edellisviikon lopulla, kun vulkaaninen kaasu alkoi purkautua Niosin järven alueella.

Tiedotusministeri Georges Ngango sanoi uhrien määrän ilmeisesti nousevan, koska pelastusryhmät eivät ole vielä päässeet järvelle saakka. Tiedot uhreista on koonnut heti onnettomuuden jälkeen asetettu hätäryhmä. Kamerunin radio sanoi tapahtuman jälkeisenä sunnuntai-iltana tilanteen pahentuneen.

Onnettomuuspaikalle on lähtenyt ranskalainen ja israelilainen pelastusryhmä. Israelilaiseen ryhmään, joka tuli maahan yhdessä viralliselle vierailulle saapuneen pääministeri Shimon Peresin kanssa, kuuluu viisi lääkäriä ja 15 sairaanhoitajaa. Kamerunin hallitus julkisti Niosin järven ympäristön tuhoalueeksi ja pyysi kansainvälistä apua. Apua ovat tähän mennessä luvanneet Ranska, Israel, Englanti ja Yhdysvallat.

Kaksi vuotta sitten myrkyllinen vulkaaninen kaasu surmasi 35 ihmistä noin 100 kilometrin päässä Niosin järvestä.

Peres toivoo diplomaattisuhteita

Israelin pääministeri Shimon

Peres saapui maanantainvierailulle Kamerunin pelastusryhmän mukana. Kyseessä on ensimmäinen Israelin pääministerin virallinen vierailu Afrikassa 20 vuoteen. Matkan odotetaan palauttavan maiden välille diplomaattisuhteet, jotka Kamerun katkaisi 13 vuotta sitten.

Vuonna 1973 katkaisi 29 Afrikan maata - näiden joukossa myös Kamerun - suhteensa Israeliin Lähi-idän sodan vuoksi. Tätä ennen 1960-luvulla Israelilla oli suurlähetystöjä ja asinatuntijoita eri puolilla Afrikkaa.

Peresin Kamerunin-matkan toivotaan myös parantavan Israelin arvostusta mustan Afrikan maiden joukossa ja vähentävän maan mainetta Etelä-Afrikan tukijana.

Kotimaassaan Peres toivoo Kamerunin-matkan kohottavan hänen henkilökohtaista mainettaan ennen kuin hän kahden kuukauden kuluttua vaihtaa ministerin salkkua nykyisen ulkoministerin Yitzhak Shamirin kanssa. Shamir edustaa kilpailevaa Likud-ryhmittymää.

Peresillä on vierailulla mukanaan myös israelilainen lääkintähenkilökunta, joka on tullut hoitamaan Luoteis-Kamerunissa sattuneen vulkaanisen myrkkykaasuvuodon uhreja. Kamerunin hallitus ilmoitti myrkkykaasupurkauksesta lauantaina, 23. elokuuta. Onnettomuudessa kuoli ainakin 2.000 ihmistä.

Neuvostoliitto valmis omaan tähtien sotaansa

MOSKOVA, N-liitto - Neuvostoliiton puolustusvoimien komentaja Sergei Ahromjev ja ensimmäinen varaulkoministeri Juli Vorontsov jatkoivat viime maanantaina Neuvostoliiton aloittamaa tempausta ydinkokeet kieltävän sopimuksen aikaansaamiseksi.

Neuvostoliiton ulkoministeriön järjestämässä lehdistötilaisuudessa Vorontsov huomautti pisteliäästi, että amerikkalaiset antavat valheellisesti kuvan Washingtonin rakentavasta suhtautumisesta ongelmiiin.

Marsalkka Ahromjev myönsi, että Neuvostoliiton yksipuolinen ydinkoesuku aiheuttaa sotilaallisessa mielessä tiettyä vahinkoa maalle. Samalla hän kuitenkin painotti, ettei Neuvostoliiton kyky puolustaa itseään ja liittolaisiaan ole heikentynyt.

Neuvostoliitto aloitti yksipuolisen ydinkokeilunsa 6. elokuuta viime vuonna ja on sen jälkeen pidentänyt sitä kolme kertaa. Tätä nykyä kielto on voimassa vuodenvaihteseen asti.

Lehdistötilaisuudessa Ahromjev myönsi "ainakin jossain määrin oikeiksi" amerikkalaisten väitteet, joiden mukaan kokeilto heikentää ydinaseiden luotavuutta.

Korostan kuitenkin, että 80 prosenttia ydinkokeista tapahtuu uusien aseiden testaamiseksi, hän sanoi.

Ahromjev korosti, että amerikkalaisten ydinkokeet ovat selvästi yhteydessä Yhdysvaltain avaruuden varusteluohjelmaan D:n kehittämiseen, jonka Neuvostoliitto pyrkii estämään. Hänen puheensa sävy oli itse asiassa uhaavampi kuin mihin Neuvostoliiton taholta on aiemmin totuttu.

Jos Yhdysvallat jatkaa SD:n kehittämistä, meidän täytyy ryhtyä vastatoimiin. Nämä ovat sellaisia, joita Yhdysvallat ei ole odottanut. Niiden ansiosta Täh-tien sota- hankkeesta tulee äärettömän kallis jätjestelmä, joka rakennetaan aivan turhaan.

Hänen mukaansa Neuvostoliitossa tutkitaan parhaillaan sellaisia vastatoimia, joihin amerikkalaisten on hyvin vaikea vastata kohtuullisessa ajassa.

Kysyttäessä, miten paljon vastatoimet maksavat, Ahromjev laski ensin leikkiä. Hän sanoi, ettei hän 47 vuotta sotilaana toimittuaan ymmärrä mitään talousasioista. Uudelleen kysyttäessä hän sanoi, että kaikkiaan tiedävät SD:n kustannukset, joten Neuvostoliiton vastatoimet maksavat myös.

Kumpikaan osapuoli ei halunnut kommentoida neuvotteluja, joiden arveltiin olevan yksipäiväiset.

This week in THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

page 3

- **Urho Kekkonen is dead at age 85**
A look at the life of the man who dominated Finland's politics for a quarter of a century
- **Awards for study in Scandinavia**
- **Notes from Saima Park**
- **Sister city meeting in Fitchburg**
- **And it's time again for Finnish language studies**

U.S.P.S. 454580

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905

Published by RAIVAAJA PUBLISHING CO.
Weekly on Thursday except when Holiday falls on
Thursday, then on Wednesday
147 Elm St., - P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Phone (617) 343-3822
Second Class postage paid at Fitchburg, MA

Marita Caution
Editor

J. N. Rutila
Manager

**SUBSCRIPTION RATES
(TILAUSHINNAT)**

UNITED STATES

12 Mo.	\$20.00
6 Mo.	13.00
3 Mo.	9.00

OUTSIDE U.S.

12 Mo.	\$24.00
6 Mo.	17.00

Single copies 45c

Tshernobylin jälkipeli

Kansainvälisen atomienergiajärjestön kokouksessa annetun neuvostoliittolaisen raportin jälkeen on hyvä arvioida, mitä Tshernobylin katastrofista on seurannut.

Ydinvoimalaonnettomuuden syyt ovat olleet samat kuin onnettomuuksissa useimmiten, inhimilliset erehdykset, Tshernobylyssä yhtyneinä määräysten karkeaan rikkomiseen ja vastuuttomuuteen.

Kaikissa maissa ydinvoimaloista vastaavat viranomaiset ovat tarkistaneet voimassa olevat turvamääräykset ja ainakin Suomessa on rakennettu uusia turvajärjestelmiä.

Onnettomuuden seuraamuksia jälkitoimet nykyisissä voimaloissa eivät ole estäneet. Neuvostoliitossa välittömästi säteilystä kuolevien määrä nousee tuhansiin. Taloudelliset menetykset ovat tuntuvia Neuvostoliiton ulkopuolella myös ydinvoimaan niin varoen suuntautuneessa maassa kuin Ruotsissa.

Suomessa ydinaste ei mittausten mukaan aiheuta vakavia seuraamuksia. Sienet ja metsämarjat samoin kuin muut luonnontuotteet ovat puhtaita. Luonnon tilanne on parempi kuin 1960-luvulla ilmakehässä suoritettujen ydinpommituskoekiden jälkeen.

Ilman vaikutuksia Tshernobyl ei jätä Suomeakaan. Radioaktiivista säteilyä mittaava järjestelmä maassamme kaipaa uusimista. Päävastuuta kantava Säteilyturvakeskus saa nyt asianmukaiset toimitilat ja ajanmukaiset laitteet. Koko väestönsuojeluorganisaatiossa valmiuksia kohdata säteilyonnettomuuksia tullaan parantamaan.

Miten Tshernobyl on vaikuttanut itse ydinvoiman käyttöön? Neuvostoliitossa ydinvoimaloiden rakentamishajonta toteutetaan aiemmin päätetyllä tavalla. Ydinenergian tehtävänä on vastata osaltaan maan tulevasta taloudellisesta kasvusta. Ydinvoimaloiden sijoittamispaikkoja voidaan siirtää etäämmäksi asutuskeskuksista, mutta rakentamisesta ei luovuta.

Ruotsin pääministeri Ingvar Carlsson on puhjennut toriseen huudahdukseen, jonka mukaan ydinenergiasta on päästävä irti. Mihinään käytännön toimenpiteisiin tämä yleisen mielipiteen valtavirtaan viskattu ajatus ei ole viennyt. Ruotsin 12 ydinvoimalaa toimivat täydellä teholla. Päätös nähtien sulkemisesta vuoteen 2020 mennessä on tosin olemassa.

Saksan liittotasavallassa on sosialidemokraattien uusin kansleriehdokas Johannes Rau ehtinyt vaatimaan ydinvoimasta luopumista. Ymmärrettävästi vaatimus hätkähdytti Raun puhetta SPD:n puoluekokouksessa kuunnellutta Ruotsin pääministeriä, joka hyvin ymmärtää, mitä Liittotasavalan 20,000 ydinenergialla tuotetun megawatin aikaansaaminen hiilellä Pohjan luonnolle merkitsisi. Oppositiojohtajan puheen muuttaminen tosittomaksi on tietysti etäinen asia.

Käytännön politiikassa Tshernobyl ei kaiken kaikkiaan näytä johtaneen muutoksiin edes niissä maissa, joissa on aiemminkin suhtauduttu varauksellisesti ydinvoimaan. Ydinenergiaa suosivissa maissa, kuten Ranskassa ja Neuvostoliitossa, voimaloiden kiihkeä rakentaminen jatkuu.

Suomen Sos. dem.

Nimipäivät

Syyskuun 11 p. Santeri, Ale, Aleksanteri, Ali
Syyskuun 12 p. Valma
Syyskuun 13 p. Orvo
Syyskuun 14 p. Iida
Syyskuun 15 p. Sirpa
Syyskuun 16 p. Hellevi, Hillevi, Hille
Syyskuun 17 p. Aili, Aila

Kerro mulle mustalainen

Tuhat vuotta sitten mustalaiset lähtivät vaeltamaan Punjabin maakunnasta pohjoisesta Intiasta. He vaelsivat vanhoja kauppateitä pitkin Persiaan, Armeniaan, Kreikkaan ja Afrikan pohjoista rantaa pitkin Gibraltarin salmen yli Espanjaan. 1300-luvulla mustalaisista on jo mainintoja Kreetalta ja Korfulta, 1400-luvulla he olivat Saksassa ja 1500-luvulla Venäjällä.

Joka paikassa heitä vainottiin. Katolinen kirkko piti heitä mustalmaisten vakoojina. Saksassa kuka tahansa sai tappaa mustalaisen, Ranskassa heitä uhkasi "tuli ja miekka", polttorovio ja mestaus, Espanjassa orjuus. Niissä maissa, missä heitä suvaittiin, heidät sulautettiin väkivallalla muuhun väestöön. Niin tapahtui mm. Unkarissa ja Romaniassa.

Ruotsiin mustalaiset tulivat vuonna 1512. Heitä pidettiin tattareina.

Alkuun ei tiedetty, kuinka oikein suhtautua palavakateisiin, mustatukkaisiin kiertolaisiin. Jotakin maagista heihin liittyi. He kuuluivat samaan kastin kuin nuorallatanssijat ja karhun kesyttäjät ja juutalaiset. Kuninkaas ja herttuat kutsuivat heitä luokseen pöytämaahan sotaonea, mutta jo seuraavassa hetkessä heitä häytettiin ja uhattiin hirtettäväksi ja ruusikinnalla.

Vuonna 1550 Ruotsissa säädettiin laki joka määräsi, että tattareiden oli hengen ja omaisuuden menetyksen uhalla poistuttava maasta. Mustalaiset suuntasivat kulkunsa meren yli Suomen puolelle. Vuodesta 1559 on Kastelholman linnan tilikirjoissa merkintä mustalaisista, jotka oli otettu kiinni ja palautettu Ruotsiin. Kruunun nimissä heiltä oli takavarikoitu kahdeksan hevosta. Seuraavan kerran mustalaiset mainitaan vuonna 1584, kun käskynhaltija Pontus de la Gardie vangittiin suuren joukon mustalaisia, jotka olivat saapuneet Pohjanlahden rantaan yli Turkuun ja joista talonpojat olivat tehneet valituksia.

Tuolloin oli voimassa laki, jonka mukaan kiinni saadun mustalaisen sai lähettää Keski-Ruotsiin Västermanlandin pahamaineisille Salan hopeakaivoksille. Mustalaiset liikkuvivat sukunimillä, osa hevosella ajaen, osa jalkaisin. He kulkivat öisin ja leiriytyivät mieluiten veden partalle. Heidän hurja ulkomuotonsa ja outo kielensä pelottivat. Usein syntyi kahakoita, ja silloin nähtiin, että mustalaiset olivat taitavia käyttämään veistään ja monisäkeistä ruoskaansa.

Taikausko rehotti. Mustalaisen pahaa silmää pelättiin, samoin hänen kykyään noitua sairautta ja karjankatoa.

Mustalaiset olivat satojen vuosien vaellusretkiensä aikana opineet liikkumaan luonnossa. He tunsivat tuulet ja sadeiden ennet, tulivat toimeen vähällä ruualla, kestivät janoa. He olivat sitkeitä, vekkaita, nopeita, kärsivällisiä ja hyviä tappelijoita. Jo kolumbiuksenvuotisen sodan aikana mustalaisten tiedettiin seuranneen armeijaa sisäin, varttuneina sotilaina ja soittoniekkoina.

Suomen itäinen raja oli harvaan asuttu ja valtakunnalle kovin vaarallinen. Niinpä Pietari Brahe, Suomen kenraalikuvernööri, vaati seudut pakkoasutettaviksi.

Hän lähetti 140 "mustaa" tatteria, mukaanluettuina vaimot ja

lapset" Pielisen alueelle, missä näiden oli määrä harjoittaa talonpoikien kanssa sotatoimia ja viljellä maata.

Mutta pettuleivän maa ei tuottanut satoa. Mustalaiset lähettivät kruunulle valituskirjeen, jossa pyysivät päästä vaikka linnoitustoihin kunnes pelto lykkäisi leipää. Pietari Brahe näkystä ja uhkasi, että mustalaiset "perin juurin hävittäisiin ja karkotettaisiin kaikista Ruotsin rajoista elleivät he pysyisi huoneissaan ja lakkaisi kuljeskimasta ympäröivien monien ihmisten harmiksi."

Kirje on päivätty lokakuussa 1663.

Mustalainen sanansaattaja

Ruotsin emämaa oli tyyli mustalaisilleen.

Heitä ei saanut kastaa eikä haudata. Sairaanhoidotkin kiellettiin. Vasta vuonna 1689 kirkon laupeus kohdistui mustalaiseen, kun papistoia kehoitettiin opastamaan tattareita ja saattamaan heidät kristikansan pariin. Lapset piti kastaa ja ruumiit siunata. Mutta kohta perään taas säädettiin laki, joka uhkasi tummaa heimoa karkotuksella, mikäli mustalaiset eivät "asettuisi aloilleen luvallista elinkeinoa harjoittamaan".

Päästäkseen kruunun vainosta mustalaiset ajeltivat yhä suuremmin joukoin laiden yli Suomeen. Heihin totuttiin, mutta heitä ei hyväksytty. He kulkivat markkinoilla ja kauppapaikoilla. Miehet harjoittivat hevosauppaa, kengitystä ja siansalvuutta ja tervä tinnurin töitä. Tinnurin ja lakkisepän taito heillä oli veriperintönä, sillä kaukaiset esi-isät Intian Punjabin seuduilla olivat olleet seppiä.

Naiset tekivät käsityötä, pövasivat sekä korteista että kahvinporoista, katsoivat kädestä kohtaloa ja selittivät unia. Naisilla oli mukanaan kankainen pussi ja siinä yrttejä. He olivat taitavia sekoittamaan lääkejuomia ja tiesivät, kuinka vilutautia hoidettiin ja märkivä haava parannettiin.

Mutta niin pian kuin markkinat oli pidetty, siat ja orit salvettu, veitset teroitettu, astiat tinattu, kohtalo kerrottu ja sairast hoidettu, mustalaiset saivat mennä.

Heitä ei haluttu asumaan. Kirkkoynsi heitä, koska tiedettiin naisten ja miesten elävän hauruudessa ja salavuteudessa, ja ties mitä jumalattomuutta ja pakanuutta ja noitien toimia nuo hurjannäköiset Kainin jälkeläiset harjoittivatkaan.

1800-luvun alussa kierteleviä mustalaismiehiä toimitettiin väkivallalla raskaisiin linnoitustoihin Viaporin ja naisia vietiin kehruhuoneille Turkuun. Vasta kun vuonna 1852 säädettiin asetus "joutolaisten" suojelusta, pääsivät mustalaisetkin sen piiriin.

Muuta, muuta mustalainen

Mustalaisia tuli Suomeen etupäässä Ruotsista.

Siitä ovat muistona muun muassa ruotsalaisilta kalskahtavat sukunimet. Joidenkin sukunimien merkitys paljastaa, että ne on annettu mustalaisille ikään kuin ihmetyksen vallassa: Fri-man, vapaamies, Nyman, uusi-mies, Svart, Musta.

Mustalaisia tuli Suomeen myös Karjalan kannaksen kautta. Erityisesti vallankumouksen

aikana Venäjän mustalaisia siirtyi sukunimittain Suomeen.

Venäjällä mustalaisia ei vainottu, vaan heihin suhtauduttiin uteliaasti, arvostavastikin. Heihin liittyi jotakin hurjaa ja alkuvoimaista. Heidän vapaudenkai-puutaan ja soitto- ja laulutaitoaan ihasteltiin. Aateliset suosivat heitä juhliissaan esiintyjinä, ja kutsuttiinpa mustalaisia tsaarin hovinkin. Tästä on venäläisessä kirjallisuudessa kosolti esimerkkejä, muun muassa Tolstoin, Tšehovin ja Gorkin kertomuksissa.

Venäjän mustalaiset toivat Suomeen tullessaan koko slaavilaisen perintönsä, kaihoisan musiikkinsa, upeat vaateperänsä ja korunsa. Heidän jäljiltään on myös nimistö, joka Idan, Sandran, Rosan, Fannin ja Valdemarin, Kallen, Dagmarin, Sagan ja Jalmarin rinnalle toi eksoottisimmat Veran, Feijan, Tamaran, Mirandan, Zaidan ja Sonjan.

Alussa Suomen mustalaiset asuivat maaseudulla. Eniten heitä oli Karjalassa, Savossa ja Pohjanmaalla. Heidän oleskelua ja leiripaikkansa ovat jättäneet jälkensä maantieteellisiin nimiin: Tattarisuo, Tattarimäki, Tattari-pelto.

Karjalassa mustalaiset olivat tervetulleita, sillä heidän mukanaan tuli vaihtelua ja saatiin kuulla uutisia häistä ja kihlauksista, suurista juhlista ja tappeista. Posti kulki harvoin, matkat olivat pitkiä. Tiedonvälittäjinä mustalaisilla oli tärkeä tehtävänsä. He yöpyivät tienvarren maalaistaloissa ja maksoivat oleskelusta ja ruoasta tekemällä talon töitä.

Muuta, muuta mustalainen

1900-luvun alussa ruvettiin järjestelmällisesti toimittamaan mustalaisia henkikirjoihin. Mustalaislähetyksen r.y. aloitti toimintansa 20-luvulla. Uskonnolliset herätysliikkeet tekivät käännytystyötä. Mustalaiset piti väen vängillä saada luopumaan kiertelevästä elämästä. Käännytystyö oli tuloksetonta. Vielä 30- ja 40-luvulla joen tai järven rannalle leiriytynyt mustalaisyöry oli melko tavallinen näky.

Mustalaisen elämä muuttui kokonaan talvi- ja jatkosodan aikana 1939-45. Karjalan Kannakselta evakuoitiin parituhatta mustalaista muun siirtoväen mukana Kymenlaaksoon, Uudellemaalle ja Satakuntaan. Aivan samalla tavalla kuin muualla Euroopassa mustalaiset joutuivat nyt asettumaan aloilleen. Kiertolaisien aika oli lopussa.

Sopeutumisen murros alkoi. Perinteiset tinnurin, satulasepän, kengittäjän, veitsentorottajan ja pitsinvirkkaajan, ammatit eivät sodanjälkeisessä, teollistuneessa yhteiskunnassa elättäneet. Mustalaisen palveluja ei tarvittu. Yhteiskunta vaati sulautumista ja enemmistökulttuurin omaksumista.

Oli niin paljon asioita, jotka mustalaisten olisi yltäkkää pitänyt hallita. Lukea ja kirjoittaa. Sopeutua normeihin. Kyetä liukuhinnalle tuntiansioon.

Muuttolilke suuntautui yhä kiihkeämmiin asutuskeskuksiin. Ahtauduttiin tuttavien mustalaisten luokse. Syntyi mustalaiskaupunginosia ja myös ongelmia, jotka johtuivat viinanmyynnistä, varastetun tavarankäytännästä ja kaikenlaisesta var-

Lahjoituksia Raivaajalle!

TUKEMISRAHASTO 1986: Yhteensä \$7,447.50

Vanhempiensa Ida ja Herman Mattsonin muistolle lahjoittaa H. Ilona Sweeney, Rahway, NJ \$50.00

Eino Friberg, Cambridge, MA \$20.00
Veikko Ylipelto, Astoria, OR 5.00

Oscar Mäki Sr:n muistolle lahjoittavat Armas Seppälä ja Trudy Hakala \$10.00

Evert Siiskonen \$20.00

Kiitos lahjoittajille!

Kuolleita

Robert E. Moore

ATHOL, MA - Robert E. Moore, 61, Gulf Road, kuoli elok. 25, 1986 Heyward Memorial sairaalassa Gardnersissa.

Vainaja oli syntynyt Gardnersissa ja asui suurimman osan elämästään South Royalstonissa ennen kuin muutti Atholiin 12 vuotta sitten. Hänellä oli oma liikeyritys Moore's Siding Co. useita vuosia. Eläkkeelle hän siirtyi 1977.

Kaipaamaan jäi vaimo Laila S. (Hämäläinen) Moore; kolme poikaa, Robert E. Moore, Jr., Orange, Roy E. Moore, South Royalston ja Randall E. Moore, Athol; tytär Rhonda E. Bishop, South Royalston; useita sisarusia; 10 lastenlasta sekä useita sisarusten lapsia.

Hautaaminen tapahtui Riverside hautausmaahan South Royalstonissa.

Eino Nisula

ST. PETERSBURG, FL - Eino Nisula, 82, 55th St. N., St. Petersburg, kuoli elok. 29, 1986 kotonaan.

Vainaja muutti Floridaan vuonna 1969 kotikaupungistaan Gardner, MA:sta, missä hänen erikoisalansa muiden ammattien ohessa oli "colonial" aikakauden huonekalujen valmistus. Hän oli protestantti.

Kaipaamaan jäi vaimo Ellen;

kaksi poikapuolta, Charles ja Jerry Spencer, kumpikin St. Petersburgissa; kaksi siskoa, Ail Nisula ja Vieno Nelson, kumpikin Port Richey, FL; sekä neljä lastenlasta.

Polttohaudaus on toimitettu.

Lilja Wirkkala

FITCHBURG, MA - Lilja M., tunnettu myös nimellä Lillian (Luoma) Wirkkala, 87, 158 High St., kuoli elok. 31, 1986 Burban-kin sairaalassa. Hänen aviomiehensä Hjalmar Wirkkala kuoli 1971.

Hän oli syntynyt lokak. 31, 1898 Suomessa Antti Oskar ja Vilhelmiina (Mäkelä) Luoman tyttärenä ja muutti Yhdysvaltoihin 1908 asuen 43 vuotta Gardnerissa ennenkuin palasi Fitchburgiin 1974.

Kaipaamaan jäi kaksi tyttärtä, Agnes E. Dopkant, jonka luona hän asui, ja Aune L. Stepton, kumpikin Fitchburgissa; sisko Katherine Janell, Fitchburg; neljä lastenlasta, Jane Williams, Leominster, Sally Stepton, Bradenton, FL, Michael Stepton, Fitchburg ja David Dopkant, Austin, Teksas; kuusi lastenlasten lasta; neljä lastenlasten lastenlasta sekä useita sisarusten lapsia.

Hautauksesta huolehti Boskin Hautausoimisto, 85 Blossom St., pastori David E. Wuoren toimittamana siunaus.

Hautaaminen tapahtui Wildwood hautausmaahan Gardnersissa.

jopuolen kaupankäynnistä. Muita toimeentulokeinoja mustalaisten oli vaikea keksiä, sillä työelämään heidän oli mahdoton sijoittua. Ei ollut ammattitaitoa eikä koulutusta.

Ruotsin paremmat sosiaaliset edut, asunnot ja opiskelumahdollisuudet synnyttivät suoranaisen Ruotsi-kuumeen 60- ja 70-luvun vaihteessa, jolloin 2,500 Suomen mustalaista muutti maasta.

Nykyisin on jo paluuliikennettä.

Suomessa saatiin merkittävä muutos parempaan vuonna 1976, jolloin kunnat velvoitettiin huolehtimaan omien mustalaisten asunto-olojen kohentamisesta. Saman lain mukaan valtion varoista myönnettiin mustalaisille erityisavustuksia kolmekymmeneksi vuodeksi kolmen prosentin korolla.

Kiinnostus ja vastuu vähemmistökansan kohtalosta on heinänyt kovin myöhään.

Suurimmalle osalle valkolaisista mustalaiset ovat edelleenkin muukalaisia. Ja kuitenkin heidän kulttuurinsa ja historianansa on mielenkiintoinen, värikäs kudelma satojen sukupolvien vaelluksesta eri maiden, eri kulttuurien, eri kielten ja uskontojen kautta nykypäivään.

Enää heitä ei ajeta seipäillä uhaten yön selkään, kuten 50- ja 60-luvulla.

Nykyisin he asuvat kaupungin vuokratiloissa, omakotitaloissa, rivitaloissa.

Vuodesta 1978 lähtien mustalaisilla on järjestetty ammatikursseja huonekalupuusepän ja verhoilijan ammatteihin, kasvihuoneen, ompelijoiksi ja ravintolamusiikoiksi. Tällä tavalla on haluttu hyödyntää mustalaisten perinteisiä taitoja ja tukea mustalaiskulttuurin arvostusta.

Tämän päivän menestyvä mustalainen on yksityisyrittäjä. Kiintymys ja taipumus hoivahoidon näkökulmasta yhä. Mustalaiset viihtyvät kasvatuskoulutuksella ravintolamusiikissa. Yhtä moni mustalainen on siirtänyt hevosesta rakkautensa autoon. On autoalan yrityksiä ja korjaamoita.

Tänä päivänä Suomessa on mustalaisia noin 6,000.

Osa heistä jaksaa pitää vielä puoliaan stereotyyppien ja muoviainilma vastaan ja kunnioittaa perinteitä ja vanhoja tapoja. Heille ne merkitsevät lujaa sidettä eliseen ja samalla koko elämään. Tulevaisuuteenkin.

Anu Seppälä
(HS)

The Finnish-American

RAIVA AJA

Awards for study in

Scandinavia 1987-88

Through its grants and fellowship programs, the American-Scandinavian Foundation (ASF) encourages advanced study and research in the Scandinavian countries.

Awards are open to U. S. citi-

zens and permanent residents who will have completed their undergraduate education at the time the overseas program begins. Outstanding proposals from all sources are invited; other factors equal, priority for fellowships

is given to candidates at the dissertation level.

The listing of awards available in the 1987-88 competition reflects the stipulations placed on most funds by country and/or field of specialization.

For study in Finland there is a total of \$6,000. This money is unrestricted as to the field of study. There is also the Former Fellows Fund of \$2,500 which is for study in any of the Scandinavian countries. Funds available for Sweden and Norway are substantially larger, totaling over \$100,000.

These amounts are the total available and may be intended to finance several programs. Awards are offered in grants of \$1,500 (especially suited for short visits) or fellowships of \$7,500 (intended for a full academic year of study or research).

All applications must be made on ASF forms, available on request. The 1987-88 competition opened August 1. The deadline for receipt of fully documented applications is November 1, 1986. Awards will be announced by the end of March.

For the necessary forms and more information, contact The American Scandinavian Foundation, Exchange Division, 127 3rd St., New York, NY 10021. Tel. (212) 879-9779.

Notes from

Saima Park

By the time this appears in print, Evert Siiskonen will be in Finland. He has decided to return to live in his native land.

What prompted this decision was a recent illness requiring hospitalization and the fact he has no close relations in the U.S. His wife Hilma died two years ago.

"It's no good to be sick and be alone," he observed before leaving. He has a sister in Lahti with whom he will be living.

On Sunday, August 31, friends and relatives gathered at the park to wish Evert well. It was not an elaborate affair, just informal, almost spur-of-the-moment. A time to visit and enjoy coffee, sandwiches, and cakes.

Those attending included Evert's niece Ulla and her husband Louis Rodriguez of Bronx, NY, many relatives of Hilma's, and members of two organizations he has been active in, the Finnish War Veterans and the Finnish American Club of Saima.

Indeed, FACS will miss Evert. He was always available to sell tickets, serve as a bartender, or to apply his roofing skills to the old buildings at the park.

Evert was presented a small banner of the Suomalaiset Aseveljet Amerikassa (Finnish War Veterans in America) by Valtio Virtanen, representing the Fitchburg chapter.

Outside of the Finnish groups, Evert is well known in the area for his mastery of the game of chess.

Evert was not worried about making such a move at this time of his life. He remembered arriv-

ing in New York in the early '40s with nothing but the clothes on his back and knowing not a soul.

Evert was born in Mikkeli. Serving in the Finnish and U. S. merchant marine, he has been all over the world. He arrived in New York at the age of 24. He's worked as a longshoreman, union carpenter, shipfitter, roofer.

In the 1950s he moved to Ashburnham with his wife Martha, who died in 1972.

The next year he married Hilma Ekola Jokki. They lived in Ashburnham until 1983 when they moved to Fitchburg. Hilma, a former president of FACS, died in 1984.

Evert's address in Finland will be c/o Nikkinen, Kolmenkorttekn, 4, 15820 Lahti 82, Finland.

Evert, we wish you the best. Do come back to visit!

SP

Sister City meeting

FITCHBURG - In 1972 a Sister City relationship was established between Fitchburg and Kokkola, Finland.

However, after a few years, interest in the program waned to the point that the only activity continuing was the exchange of newspapers and Christmas cards.

However, members of the local folkdance group want to change all that. Lloyd K. Hannula, a mem-

ber of Revontulet, has called a meeting for "anyone and everyone" interested in reactivating Sister City ties with Kokkola.

The meeting will be held at Saima Park, Scott Rd., on Thursday, Sept. 25 at 7 pm.

Kathy Coulson, administrative assistant to Mayor Bernard Chartrand, will be present to speak on the Sister Cities program as it exists in Fitchburg today.

Light refreshments will be served.

Finnish Courses

FITCHBURG - The Fall Term for the Finnish Language Courses will start on Sept. 15 and continue through Nov. 17.

Classes will be held on Monday nights from 7 to 9 pm at the Kaleva Home, 107 Mechanic St. The instructors will be the ever popular Irma Laine, advanced; Rauni Cote, middle; and Marita Cauthen, beginners.

This will be our 36th consecutive semester in this format. Homemade coffee bread and coffee will be served during recess.

Registration will be taken Sept. 15 from 6 to 7 pm. Advance registration and information will be available by writing to the above at 107 Mechanic St., Fitchburg, MA 01420 or by phone (617) 342-3962. The fee is modest and the new textbooks and workbooks are interesting and up-to-date. Better than Monday night football. Join us for a pleasant and useful evening.

-UK

Golden Age Club

The first meeting of the fall season of the Finnish Golden Age Club will be held Tuesday afternoon at 2 p.m. September 9, 1986, in the Fellowship Hall of the Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg, Mass.

Serving on the refreshment committee will be the following: Ethel Anttonen, Hilma Lepanen, Mary Kumpula, Alma Duley, and Anni Harju.

A hearty welcome is extended to all who are interested in maintaining their ties to Finnish culture - our programs are rich in Finnish music.

- EN

R. S. FOSTER
INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Urho Kekkonen dead at 85

Presidents Urho Kekkonen and John F. Kennedy at the White House in October 1961.

Urho K. Kekkonen, president of Finland from 1956 to 1981, died on Sunday, August 31, at his home in Helsinki. He was 85.

The cause of his death was a circulatory disorder in the brain said his son Matti. He said his father had been in intensive care at home for the past week.

A memorial service will be held on Sunday, September 7, in the Helsinki Cathedral with Archbishop John Vikström officiating.

In New York, a condolence book will be open for signatures at the Consulate General of Finland, 540 Madison Ave., 15th floor, today, tomorrow, and Monday, Sept. 8 from 10-12 noon and 1-3 pm.

Urho Kekkonen, popularly known as UKK or Urkki, served as president for more than 25 years - longer than anyone else - until advanced hardening of the arteries forced his retirement in October 1981. He will be best remembered for his policy of building good relations with the neighboring Soviet Union while strengthening Finland's role as an independent democracy neutral in world affairs.

Early life

Urho Kaleva Kekkonen was born Sept. 3, 1900, in Pielavesi, the eldest child of Juho, a forestry foreman, and Emilia Kekkonen. His brother Jussi, an army major, and sister Siiri preceded him in death.

In 1924, while attending Helsinki University, he became the national high jump champion and, later, he led the Finnish Olympic team in 1932 and 1936.

He maintained his interest in sports throughout his life, avidly skiing, jogging, biking, and camping. Even into his 70s, he skied each winter morning and jogged in the summer.

In 1936 Kekkonen received a doctorate in law from the university. That same year he entered politics, winning a seat in the Eduskunta (Parliament) as a member of the Maalaisliitto (Agrarian Party) and participating in the cabinet as Minister of Justice.

He became a director of the Bank of Finland in 1946 and held the job for 10 years until he was elected president. He served as speaker of the Eduskunta from 1948 to 1950 and as foreign minister from 1952 to 1953 and again in 1954. He was prime minister five times.

President by three votes

Kekkonen won the presidency in 1956 by the smallest margin possible in Finland's electoral college. On the third ballot he received 151 votes to 149 for Social Democrat K. A. Fagerholm. This election proved to be the only normal presidential race in which Kekkonen would participate.

When Urho Kekkonen first took office in March 1956, it was after a uneasy period in which Finnish leaders dared not even mention "neutrality" for fear of provoking Moscow.

To Finland's postwar neutrality policy, developed during the administration of his predecessor, Juho K. Paasikivi, Kekkonen added an ability to convince Moscow that he could be trusted to guide Finnish affairs in a way that would pose no threat to the Soviet Union.

By the end of his first six-year term, it was apparent that Moscow liked Kekkonen so much that they didn't want him to leave office.

Olavi Honka, a civil servant endorsed by five parties, was Kekkonen's major opponent for the 1962 election. However, in late 1961 Honka withdrew "in the national interest" under the pressure of Soviet demands for military consultations, with Russians asking whether the attempt to defeat President Kekkonen was a move to change Finnish foreign policy.

Since then, with the Kremlin making clear at the end of his six-year terms that it wanted to see Kekkonen continue in office, no Finnish political party was willing to take a chance by running a real candidate against him. For-

mal elections with only nominal opposition candidates were held in 1962, 1968, and 1978. The 1968 term was even extended by a special act of the Eduskunta to 10 years from the usual six years.

It was only after Kekkonen's illness forced him from office that normal elections became possible once again. In Jan. 1982, the Finnish electorate passed by the candidate favored by Moscow and chose Social Democrat Mauno Koivisto.

Respect for his leadership

Kekkonen, who has been described as an imperious leader with a military bearing that made him look taller than his 5 feet 11 inches, achieved an almost unchallengeable political position during his long presidency and eventually won universal respect within Finland for his leadership.

The Kekkonen presidential era began as a stormy one. There was no controversy among Finns over the necessity of a neutrality policy, but there was plenty over Kekkonen's judgement on what had to be done to carry it out. He was denounced by political foes as a cynical politician playing a dangerous game with the Soviet Union in order to remain in office and to keep his party in a dominant position.

Kekkonen's quest to gain the trust of the Soviets led him to attack some of his fellow countrymen.

Once during a private discussion of the problems he faced, Kekkonen said that he sought during meetings with Soviet leaders to defend some of his political foes whose siding they demanded on the grounds that they were rigidly anti-Soviet. But on seeing that he was making no headway with this approach, he stopped and turned to publicly call for those Finns to retire from center stage as a contribution to their country.

One of these Finns was Väinö Tanner, the Social Democratic leader whom the Soviets never forgave for his actions in the aftermath of Finland's 1917 declaration of independence, when he oriented the Finnish labor movement westward toward the Nordic lands instead of towards the east.

Emerging after World War II from the prison to which he had been sentenced as a war criminal at Soviet insistence because of his service in wartime governments, Tanner was re-elected party leader in 1957. The next year, with Social Democrats heading a coalition government, a cri-

sis developed with the Soviet Union, and thereafter they were kept on the political sidelines for eight years or until after Tanner and his associates had been retired.

Privately Kekkonen said that independent Finland owed a huge debt to Tanner, but publicly he denounced the Social Democrat as a stubborn self-centered politician who had no regard for his country's best interests.

Freedom dependant on trust

In numerous interviews during his presidency, Kekkonen declared that Finland's freedom of action in the world depended directly on the degree of trust Finland enjoyed in Moscow. Pointing out that the Finnish Constitution charges the President with the conduct of foreign policy, he stressed that his interest was in keeping the freedom of maneuver at its widest.

He said that Finland could not proceed haphazardly on the assumption that everyone knew its foreign policy was one of neutrality and friendship with the Soviet Union. Finns, he said, could never take their foreign policy for granted but must re-dedicate themselves to it every day.

An important part of his presidency was spent in cultivating Soviet leaders, something he would do with frequent private trips to the Soviet Union for hunting and other pursuits as well as with official visits.

During these trips and during the visits of Russians to Helsinki, where he would entertain them in the presidential sauna as well as at luncheons and dinners, there would be much talk of strengthening Soviet-Finnish relations. But he would also take the opportunity to remind the Russians of the difference between the Finnish and Soviet ways of life.

In September 1960, for example, when Soviet leader Nikita Khrushchev used a luncheon speech in Helsinki as an occasion to suggest that Finns put anti-Soviet politicians into their government at their own peril, Kekkonen declared in turn, "The leaders of the Soviet Union know that under all circumstances we defend our own system because we regard it best suited to us."

Throughout his presidency, he was referred to in government circles as Finland's "trump card," to be played during touchy periods in relations with Moscow.

He seemed able to take risks, as in late 1960 when he went to Moscow to clear the way for Finland to become an associate member of the European Free Trade Association, he took off his

shoe during a luncheon and, imitating Khrushchev's United Nations etiquette, pounded the table to attract the Soviet leader's attention.

Western recognition of Finnish neutrality

While insuring Soviet acceptance of Finland's foreign policy, he also sought Western recognition of Finnish neutrality and in the early 1960s made a series of trips for that purpose, the principal one being to Washington in 1961.

The acknowledgement he received from President John F. Kennedy, who publicly expressed his "understanding of why Finland is neutral," reflected State Department reluctance to ascribe neutrality to Finns but nevertheless was welcome as the first statement of its kind from the White House.

Toward the end of his tenure, Kekkonen was much pained by the concoction of term "Finlandization" in Western Europe to describe a nation's drift under Soviet domination.

Not only did he resent the term - "We Finns need neither guardians nor sympathetic understanders," he once said to critics - but he also felt it was a very erroneous concept. He and other Finnish officials sought through numerous speeches to argue that the name of Finland could properly be attached only to a policy of independence and neutrality.

Under Kekkonen's leadership Finland was able to safeguard its trade with its major trading partners in the West by becoming an associate member of the British-led European Free Trade Association and by obtaining a special relationship with the European Economic Community.

Kekkonen crowned his work building bridges between East and West when he hosted the 35-nation European Security Conference, which in 1975 produced the Helsinki Accords on security and human rights.

During 1981 it became apparent the Kekkonen would have to retire from office before the end of his fourth term because of mental disorientation brought on by hardening of the arteries.

"As the enclosed doctors certificate shows, I have contacted an illness . . . that permanently prevents me from carrying on with my duties," Kekkonen wrote in his letter of resignation.

He retired to the presidential residence in Helsinki. The government decided to allow him to continue living there since moving him might have aggravated his illness.

"When he left the helm of foreign policy, Finland was in a better position than she had ever been in the history of our people," said President Mauno Koivisto in a televised eulogy.

In a telegram Soviet leader Mikhail S. Gorbachev praised Kekkonen as "one of the most prominent international politicians of the postwar time" who displayed "wisdom and realism," the official Soviet agency Tass said. Kekkonen's wife, Sylvi, whom he married in 1928, died in 1974. They had twin sons, Matti, who followed his father into the Eduskunta and later became an officer in the Ministry of Agriculture, and the late Taneli, who was a diplomat.

Kekkonen was also an author, publishing books on politics and collections of speeches, weekly columns written during the wars and letters. He delighted during the latter part of his presidency in writing columns under a pseudonym in a national magazine in which he criticized the political moves of President Kekkonen.

- Compiled from obituaries in various newspapers including the one by Werner Wiskari in the New York Times.

Kalenteri

CALIFORNIA

September 10 - *Alvar Aalto: Furniture and Glass*, The Craft and November 2 Folk Art Museum, 5814 Wilshire Boulevard, Los Angeles. This exhibition examines Aalto's industrial design work in depth. It includes approximately 35 pieces of furniture, some 35 examples of glass, furniture components, sculptural reliefs, sketches, finished drawings and photographic panels.

IDAHO

Aug. 2 - Sept. 14 - *For the Floor*, an international exhibition of contemporary artists' rugs. Features work by Maija Lavonen and Paikku Priha. Boise Gallery of Art, 670 South Julia Drive, Boise.

ILLINOIS

September 7 - Scandinavian Day Picnic, Vasa Park (on IL 31 between St. Charles and Elgin). Food available. Program from 11 am to 5 pm.

September 14 - League of Finnish-American Societies Picnic at Fox Head Lake Forest Preserve located at the southeast corner of Touhy Avenue and IL 294, just off River Road, Chicago. Bring your own lunch and a desert to share. Games for adults and children.

MASSACHUSETTS

September 5 - Separate meetings of the Knights and Ladies of Kaleva, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Joint refreshments to follow.

September 6 - Dance, 8 pm, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Ed Hendela.

September 9 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg.

September 10 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg.

September 14 - Finnish Cultural Center board meeting, 7:00 pm, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

September 13 - Dance, 8 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by the Hi-Lites.

- Dance, 8 pm, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Music by Kurt Bischoff.

September 20 - Finnish American Club of Saima annual "Tori", Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

September 13 - Las Vegas Night, 8 pm to midnight, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.

September 14 - Brunch, 11:30 - 1:00 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

- Finnish Center Association general membership meeting, 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

September 17 - Senior citizens luncheon, noon, Finnish Center, Farmington Hills.

September 20 - Flea Market, 9 am to 3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

September 22 - Finnish language classes begin, Finnish Center, Farmington Hills.

NEW YORK

September 15 - "All-American High", a film about a Finnish high school student's year abroad at a California school. Shown as part of the Margaret Mead Film Festival at the American Museum of Natural History, Central Park West & 79th St., New York. More information: The Mead Festival, (212) 873-1070.

September 16 - Concert of Finnish music by Heikki Sarmanto, composer and pianist, and Maija Hapuoja, vocalist, 7:30 pm, St. Peter's Lutheran Church, Citicorp Center (Lexington Ave. & 54th), New York.

All programs subject to change

Special Subscription Offer

Three months for five bucks! Introduce yourself or a friend to the Finnish American weekly newspaper *Raivaaja*. Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe today!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers in the U.S. only and expires on September 15, 1986. Regular subscription rates in the U.S. are \$ 20.00 a year, \$ 13.00 for six months, and \$ 9.00 for three months. Subscription rates outside the U.S. are \$ 24.00 a year, \$ 17.00 for six months.

Skandinaviaan opiskelemaan

Haluatko viettää vuoden opiskelun jossakin pohjoismaisessa kansanopistossa? Scandinavian Seminar julistaa hakuaajan lukuvuotta 1987-88 varten alka-neeksi.

Tämä ainutlaatuinen mahdollisuus opiskella Tanskassa, Suomessa, Norjassa tai Ruotsissa on avoinna jo 38. kerran yliopisto-opiskelijoille, jo valmistuneille tai muille 18 vuotta täyttäneille, jotka ovat kiinnostuneita opiskelemaan vierasmaa ympäristössä, haluavat oppia jonkun pohjoismaista kielistä ja tutustua perusteellisesti maan kulttuuriin. Hakemusten tulee olla perillä viimeistään huhtikuun 1, 1987.

Opistovuosi Skandinaviassa -ohjelmassa opiskelijat sijoitetaan yksilöllisesti johonkin pohjoismaiseen kansanopistoon tai muuhun oppilaitokseen, missä he asuvat ja opiskelevat yhdessä pohjoismaisten opiskelijoiden kanssa.

Kansanopistot ovat pieniä

opiskeluyhteisöjä, joissa on omat oppilasarunsa ja jotka on tarkoitettu lähinnä nuorille aikuisille. Kansanopistoilla on sekä historiallisesti että sosiaalisesti katsottuna ollut tärkeä merkitys kaikkien Pohjoismaiden kehityksessä. Nykyään näitä oppilaitoksia on kaikkien kaikkiaan yli 400.

Opistovuosi Skandinaviassa -ohjelma alkaa Ruotsissa pidettävällä orientoitumisjaksoilla sekä kolmen viikon intensiivisellä kielikursilla, joita tavallisesti seuraa oleskelu jossakin pohjoismaisessa perheessä ennen opiskelun aloittamista.

Opistovuoden puolivälissä opiskelijat ja opettajat kokoon-tuvat Norjan tunturialueella pidettävään tapaamiseen, jossa keskustellaan ensimmäisen luku-kauden kokemuksista. Opiskeluvuoden lähetessä loppuaan pidetään kolmas yhteinen koontuminen joko Suomessa tai Tanskassa, jossa on tarkoituk-sena keskustella pohjois-

maisesta kulttuurista ja tehdä yhteenveto vuoden kokemuksis-ta.

Koska Pohjoismaat ovat pieniä, avoimia ja vastaanottavaisia, tarjoaa tämä opiskeluvuosi harvinaisen tilaisuuden niille, jotka haluavat tehdä itsenäistä tutkimustyötä jollakin kiinnostavalla alalla. Tällaisesta itse-näisestä tutkimuksesta opiskeli-ja voi saada lisänsiöitä myös Amerikassa suorittamiinsa opintoihin.

Vuositmaksu on 8,000 dollaria ja se kattaa opetuksen, täyden ylläpidon ja kaiken ohjelman sisältyvän matkustelun Pohjois-maissa. Taloudellista apua tarvittavilla mahdollisuus matkaloitumiseen lainaan ja lisäavustukseen.

Lisää tietoja tästä ja muista Scandinavian Seminarin järjestämistä kansainvälisistä opiskeluohjelmista saa osoitteesta: Scandinavian Seminar, 24 Dickinson Street, Amherst, MA 01002

Nai rahaa!

Amerikkalainen unelma on nousta keinolla millä hyvänsä ryyssistä tai edes alemmasta keukilukasta ylös rikkauteen, maineeseen ja mammonaan. Maan koulutusjärjestelmä - ainakin Washingtonin avoin yliopisto - haluaa auttaa ihmisiä toteuttamaan unelmansa. Siellä nimitetään pidetään "Kuinka naida rahaa" -kursseja.

Varmin tapa rikastua - jopa Amerikassa - on naida miljonääri. Kurssin vetäjä Lynda Rosenbergin oppilaat ovat pelkkää korvana, kun Rosenberg kertoo miljonäärien pyydystämisen saloista. Tietä lähtemme ei valitettavasti kerro onko Lyndalla itsellään miljonäärimies.

Kurssin aluksi opetellaan vähän maantiedettä: Rosenberg kertoo, että eniten miljonäärejä USA:ssa on Washingtonin alueella. New Yorkissa on 56,000 miljonääriä - 10 prosenttia kaikista maan miljonääreistä. Kaliforniassa on 38,691 miljonääriä ja Illinoisissa 35,455.

Wyomingin osavaltiossa on vähiten miljonäärejä, mutta miljonääriä siellä on yhtä paljon kuin miljonäärimiehiä. Todellinen tasa-arvo-osavaltio tämä Wyoming. Suurin osa Wyomingin miljonääreistä on kaiken lisäksi itse ansainnut miljoonansa.

Sarah onnistui - miksi et sinäkin voisi onnistua?

Luokka tekee muistintpanoja kuumeisesti. Luennolla on viisi miestä ja 13 naista. Kurssi on tarkoitettu kunnianhimoisille ja nousujohtoisen elämänsenteen omaaville ihmisille. Kurssi maksaa 21 dollaria (noin 105 Suomen markkaa) ja kestää vain yhden ainoan kaksi- ja puolituntisen. Tässä ajassa pitäisi oppia rahan naimisen salat.

Mistä sitten löytää rikkaan "uhrin"? Rosenberg listaa lupaukset paikat: taidegalleriat, kirjakaupat, museot ja hyväntekeväisyysjuhlat. Avioerolakimieheltä saa selville kuka hakee eroa ja

kenestä. Tietää sitten, ketä lähteä lohduttamaan.

Naisten olisi hyvä opetella jokin "sosiaalinen" urheilulaji, esimerkiksi golf. Malliksi ryhtymisen voi myös edesauttaa miljonäärien pyydystämistä.

Miesten pitää lähteä risteilylle, jossa Rosenbergin mukaan liikkuu paljon rikkaita naisia mutta vain vähän rikkaita miehiä.

Riskipeliä miljonäärijahti kuitenkin on. Jos siivon palkalla lähtee Karibian-risteilylle eikä onnistu iskemään itselleen miljonääriä, voi matkakassaksi otetun vekselin takaisinmaksu olla tahmeaa.

Vuosikirja 1987

Kirkollisia, hengellisiä, ja kuolinsanoma -artikkelia pyydetään Suomeen Konferenssin 1987 vuosikirjaan.

Toimittajan tulee saada kirjoitukset elokuun viimeiseen päivään mennessä, osoitteeseen:

Olaf Rankinen
Box 371
South Range, MI 49963
USA

Vuosikirja jatkaa perintöä, joka on aloitettu 1903. Tämä nyt 85 vuotta kestänyt kirjasarja on tärkeä historiallinen kokoelma.

Suomi Konferenssin kokouksessa Berkeleyssä Californiassa edustajisto lausui voimakkaan kannatuksen Vuosikirjan jatkamisesta.

Taloudelliset ongelmat vaikeuttavat suomenkielisiä julkaisuja mantereella. Kokouksessa lausuttuun kannatuspuheita ja yksityiset lupasivat erityisiä lahjoituksia.

Kuolinsanomien ja kuvan mukana tulee olla \$25 kustannuksiin.

Olaf Rankinen

Kaas Kiinan maanteilla

Liikenneonnettomuudet Kiinan maanteilla ovat lisääntyneet. Ajotaidottomat talonpojat perustavat kuljetusliikkeitä, ker-
to työläisten virallinen lehti.

Kuljetusviranomaisen mukaan on tänä vuonna sattunut jo 143,000 onnettomuutta, mikä on 71 prosenttia enemmän kuin viime vuonna. Viranomaiset syöttävät teillä vallitsevasta kaakosesta talonpoikien ja pikkukaupunkilaisten perustamia kuljetusliikkeitä. Niillä on käytösään noin 290,000 ajoneuvoa.

URHO KEKKONEN Jatkoa silvulta 1

toisuus käy ilmi siitä, että J.K. Paasikivi ei sodan jälkeen julkisissa puheissaan käyttänyt Suomen asemaa kuvaamaan sanoja puolueettomuus tai neutraali-teetti. Ne otti esille vasta pääministeri Urho Kekkosen selvitteänsä tammikuussa 1952 mainitun sopimuksen merkityksen Suomen puolueettomuuden takaajana.

Ja vastaavasti Neuvostoliiton puolella Suomen puolueettomuuden tunnustaminen saavutti kolme vuotta myöhemmin lopullisen läpimurtonsa, kun kommunistisen puolueen 20. kongressi helmikuussa 1955 hyväksyi päätöslauseelman "ystävällisten suhteiden kehittämisestä ja luottamuksesta Suomeen, Itävaltaan ja muihin puolueettomiin maihin".

Tärkeiden itäisten valtiotoverien lisäksi presidentti ja rouva Sylvi Kekkonen (joka kuoli 1974) tekivät vierailuja Skandinavian maihin, Englantiin, Itävaltaan, Kanadaan ja Yhdysvaltoihin presidentti Kennedyn hallituskaudella.

Presidentti Kekkosen rakasti lukemista ja mainitsi usein lempikirjakeksen Cervantesin "Don Quijote". Hän tuki suomalaista sivistystyötä, erityisesti tieteellistä tutkimusta tietoisena siitä, että pienen kansan merkitys ja kansainvälinen arvo riippuvat sen kulttuuritasosta.

Lake Worth, Fla.

Finnish-American Rest Home, Inc.

Saimme surusanoman: kotimme pitkäaikainen asukas Ida Lahti nukkui ikuiseen 18. elokuuta. Otamme osaa omaisten suruun.

Elokuun 15. päivänä meillä oli hartaushetkeä pitämässä Anne Pesonen. Anne jätti meidät nyt, sillä Jorma ja Anne muuttavat Canadaan. Kiitos teille kaikista ja Onnea matkaan!

Tiistaina, 19. päivänä oli Olga Sunellin muistojuhla kodissamme. Pastorit Törmälä ja Mäki pitivät kauniin muistotilaisuuden. Kiitos teille molemmille.

Vietimme 20. päivänä elokuuta syntynneiden "synttärjuhla". Vanhin asukas Lepokodin puolella on 94-vuotias Jaakko Suorsa, sairasosastolla Jenni Korpela 90; samoin Sulo Virta 90. Paljon Onnea teille kaikille elokuussa syntyneille.

Ohjelmassa esiintyivät Irja Finne (piano) ja Leo Jansson (laulu). Kiitos ystävät jälleen mukavasta ohjelmasta.

Tiistaina, 26. päivä saimme nähdä elokuvat Rocky Mountains ja Villi Afrikka, joista kiitos Ake Roihulle. Nuori herra Antti Roiha soitti pianoa. Saimme nauttia kauniista pianomusiikis-

ta. Kiitos Antti ja hyvää loma sinulle täällä ja tervetuloa uudelleen.

Keskiviikkona oli asukkaiden ja johtokunnan kokoukset. Torstaina taas omat iloiset "ilksammat". Perjantaina iltahartaus pidettiin past. Pentti Mäen johdolla. Kiitos jälleen pastori Mäki.

Lepokodin Ystävät järjestävät syyskauden avajaiset torstaina, 11. päivänä syyskuuta kello 1:00 ip. Tervetuloa aloittamaan kanssamme syksyä hyvän kahvin ja iloisen ohjelman parissa.

Lepokotiterveisin,
Elina Kuronen

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Hän sanoi: 'Niin minä siis ruokoen sinua, isä, että lähetät hänet isäni taloon - sillä minulla on viisi veljeä - todistamaan heille, etteivät hekin joutuisi tähän väliin paikkaan'". (Luuk. 16: 27,28)

Uskollisuus on hyvä asia. Onhan Jumalakin uskollinen! Lapsuudesta saakka meitä on opetettu olemaan uskollisia: avioliitossa, perhesuhteissa, ystäväys-suhteissa, kansainvälisissä liitoissa, ja muissa tärkeissä asioissa.

Mutta on olemassa uskollisuutta, joka on turmiollista ihmisille. Se on sellaista uskollisuutta, joka pitää tiukasti kiinni periaatteista, tavoista, tai ihmisistä, vaikka nämä selvästi sotivat Jumalan totuutta vastaan. Tämä erheel-

linen uskollisuus on erittäin tuhoisa kun kysymys on ihmishuhteista.

Ajattelen sellaisia henkilöitä, joiden rakas lähimmäinen - avio-puoliso, lapsi, ystävä - on kuollut; kuollut tietoisesti ja omakohtaisen valinnan perusteella ilman Jumalaa, ilman Jeesuksen valmistamaa pelastusta. Jäljelle jäänyt on vaikeassa tilanteessa. Hänen rakkaansa on mennyt, hän on jäljellä. Mitäs nyt?

Kun tällaiselle henkilölle julistetaan Jeesuksen Kristuksen evankeliumia - risti, kuolema, ja ylösnousemus - niin hän usein joutuu ikäänkään puolustusasemaan, ja varmasti valinnan paikalle. Hän tietää, että edesmennyt rakas henkilö kuoli ilman Jeesusta. Nyt hänelle julistetaan, että ei ole pelastusta kenessäkään toisessa, vain yksin Jeesuksessa.

Jo tämän julistuksen perusteella hän ymmärtää, että hänen omaisensa, hyljätessään Jeesuksen, hylkivät myös taivaasuutensa; hän juotui "vaivan paikkaan".

Nyt hänen itsensä täytyy tehdä valinta! Haluaako hän mennä sinne missä hänen edesmennyt rakkaansa on, vai haluaako hän mennä Jeesuksen luokse taivaaseen? Kummalle puolelle kuuluu hänen uskollisuutensa? Olen tavannut tällaisia henkilöitä. En ihmettele, jos ihminen vastustaa Jeesuksen luokse taivaaseen. Mutta Jumalan totuus ei muutu.

Usein käy niin, että jäljelle jäänyt hylkää Jeesuksen Kristuksen evankeliumin - se on hänen mielestään liian ankara. Sitten hän kääntyy sellaisten opettajien ja oppien puoleen, jotka lupaaav hänelle jonkinlaista toi-

voa; uutta, jatkuvaa elämää "siel-lä jossakin...tuntemattomassa seikkailussa... uudessa mahdollisuudessa...". Tai hän hylkää koko ajatuksen tulevasta elämästä, ja paneutuu kokonaan elämään täällä ajallista elämää - useimmiten katkerana, kylmänä, ja itsekkeisenä. Hän ottaa elämästä irti kaiken saatavan, ja kun kuolema tulee, kaikki loppuu.

Ylläoleva raamatunjae kertoo järkyttävästä tapauksesta. Köyhä Lasarus ja rikas mies olivat molemmat kuolleet. Rikas mies joutui "vaivan paikkaan!" köyhä Lasarus meni "Abrahamin helmaan". Nähdessään oman, kauhittavan tilansa, rikas mies löysi itsessään sen verran uskoisuutta, että hän pyysi Abrahamia auttamaan hänen veljeänsä lähettämällä Lasarusen todistamaan heille, niin että he "tekisivät parannuksen", ja siten säästyisivät "vaivan paikasta". Mutta Abrahamin vastaus oli selvä: "...jos he eivät kuule Mooses-ta ja profeettoja, niin eivät he usko, vaikka joku kuolleetakin nousisi ylös." (v. 30)

Ystävä, oletko sinä juuri se henkilö, joka olet kuollut Jeesuksen Kristuksen evankeliumiin, jota on kehoitettu tekemään parannuksen, ottamaan Jeesuksen vastaan omakohtaisena Vapahtajanasi? Rikas mies oli hyljennyt Jumalan pelastuksen. Sinun edesmennyt rakkaasi hylkysi Jumalan pelastuksen. Mitä sinä teet nyt, kun vielä on aikaa valintaan. Kenelle sinä olet uskollinen?

Ylläoleva Raamatun opetus selvästi viittaa sinulle tietä Jeesuksen luokse - Pelastuksen luokse! Sinä olet vastuussa omasta sielustasi Jumalasi edessä. Tee viisas valinta!

**Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO**
Tel. 836-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

MOODY'S DINER and CABINS

Erikoisia päivällisiä,
Curb- palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistettua sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myyjä halutaan

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Mauno Laurila, puh. joht.

**SAUNA TILAUKSESTA!
PÄIVÄLLISET**
joka sunnuntai klo 2 ip.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P. O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recopping

Commerce Ave.
DANIELSON, CONN.

SUOMALAINEN

PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

The Robert H

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautautuimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

GF-5-2276-2277

Edw. C. Halvorsen, Inc.

FUNERAL DIRECTORS

310-12 8th AVENUE

BROOKLYN 20, N.Y.

In Continuous Service to the Community Since 1849

Kulta- ja kelloseppä

MATTI KOMONEN

Kaikki työ taattu
1595 Lucerne Ave. Lake Worth, Fla. 33460
Puh. 585-1084

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Marmorisia ja graniittisia

hautakiviä
BOLSTER Monumental Works

JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuroa hedelmäkkeitön kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyä
10 eri laatuja olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305)734-4800

Revontulten Maija Mord ja Myra Minkinen kansantanssin pyörteissä.

Skandinaavian festivaali Walthamissa

Viimeksi kuluneiden kahdeksan kuukauden aikana Walthamin kaupungissa on pidetty etnisia juhlatilaisuuksia melkein joka kuukausi. Näiden juhlien tarkoituksena on ollut havahduttaa Walthamin asukkaat tietoisiksi omasta etnisestä taustastaan ja valmistaa yleisöä vuonna 1988 pidettävää suurta Walthamin kaupungin 250-vuotisjuhlaa varten.

Lauantaina, huhtikuun 12 päivä, kokoontui lähes 800 pohjoismaalaista Walthamiin. He kunioittivat juhliin esivanhempiensa saapumista siirtolaisiksi tähän kaupunkiin ja oman kansanperinteensä säilymistä. Historialliset arkistot osoittavat, että ensimmäiset seudulle saapuneet pohjoismaalaiset tulivat Ruotsista ja Suomesta 1875 työskennellessään Waltham Watch yhtiön tekstiilitehtaila.

Scandinavian Festival -juhlien puheenjohtajana toimi Paul A. Malmgren. Kutsuvieraina olivat paikalla kaikkien viiden pohjoismaan konsultit Bostonista: professori ja rouva Franco Modigliani, vuoden 1985 taloustieteen Nobelin voittaja; pormestari ja rouva William Stanley sekä useita osavaltion ja kaupungin edustajia ja kirkonmiehiä.

Juhlallisuudet aloitettiin paraatilla, jossa oli yli sata kansallispukuista osanottajaa. Kansallislaulut laulettiin tunnetun pianistin, Ralph Pattersonin johdolla. Pastori Ernest Bergeson piti hartaushetken.

Seuraavaksi oli vuorossa erinomainen, aito pohjoismaalainen

voileipäpöytä, jossa oli tarjolla 37 erilaista vaihtoehtoa. Ruuan oli valmistanut Nils Johansson, alunperin Ruotsista lähtöisin oleva, nykyään Michiganissa asuva keittiömestari. Ruokatarpeet oli tuotu paikalle lentokoneella, ja Johanssonilta apulaisineen kului kolme päivää voileipäpöydän valmistamiseen.

Lauantai-illan viihdeannista vastasi kolme kansantanssiryhmää: Revontulet Fitchburgista, The Scandinavian Folk Dancers Bostonista (koostuu norjalaisista ja tanskalaisista) sekä Swedish Folk Dance Club Bostonista.

Laulua esittivät Hannu Mäkipuro ja Birgitta Akerblom. Nils Lundin orkestereineen esitti kaunista musiikkia.

Illan aikana osavaltion edustajahuoneen jäsen Peter Trombley esitti Paul A. Malmgrenille edustajahuoneen tervehdyksen ja pormestari William Stanley puolestaan esitti Walthamin kaupungin tervehdyksen. Tilaisuudessa luettiin myös presidentti Reaganin lähettämä sähkö.

Heinäkuun 7. päivä järjestettiin Walthamissa eri kansallisuuksien yhteinen paraati, jossa oli mukana yli 20 juhla-

Maynard, MA

Kuollut

Signe (Koivunen) Ryssy, 95 vuoden ikäinen, entinen Maynardin asukas, kuoli elokuun 20 päivänä 1986 Walden Home hoitokodissa, Concord, MA.

Signe oli syntynyt Suomessa, mutta tullut teini-ikäisenä Maynardiin ja muuttanut viimeisiä vuosia lukuunottamatta asunut kaiken aikaa Maynardissa. Kun vanhuus alkoi hiipimään seurailaisiksi hän myi talonsa Maynardista ja meni tyttärensä luokse West Concord, MA:ssaan asumaan.

Häneltä jäi jälkeen tytär Helen Gosson ja kolme lapsenlasta sekä 13 lastenlasten lasta ja kaksi viidennessä polvessa. Hautauksen toimitti Twombly-Loika hautausseuran ja haudattiin Glenwood hautausmaahan Maynardiin.

Signe oli nuoruusvuosinaan ahkerasti T.Y. Taiston toimissa mukana, erikoisesti näytelmäseuran mukana. Hän näytteli monissa vaativissa osissa. Muistan erikoisesti yhden esityksen "Poika Pariisista", jossa Signe ja vastapelaaja Bill Vehkoja syventyivät osiinsa niin syvästi, että eipä seuranäytännöllä voisi parempaa vaatia. Tuskinpa yhtään

kuivaa silmää oli katsomossa silloin.

Signe oli myös edistysmielisen työväenliikkeen ja osuustoimintaliikkeen horjumaton kannattaja. Hän asui Maynardissa lähes 80 vuotta ja kaiken aikaa oli Raivaajan tilaaja.

"Leppoisa tuulet henkiköön hautasi yllä!"

Hauska tilaisuus

Raija ja Roy Helander olivat kutsuneet sukulaisiaan ja ystäviään syntymäpäivän viettoon talolleen sunnuntaina, elokuun 31 päivä. Talon emäntä Raija oli täyttänyt erään täyden vuosikymmenen ja sitä juhlittiin runsain ja herkullisin antimin.

Luonto-aitikin, joka on koko elokuun ollut pahalla tuulella, oli juhlapäivänä okeiin hyvällä päällä, joten juhlat voitiin pitää ulkona avaralla verannalla.

Ystävien onnitellut Raijalle sinne uudelle kymppille!

Ed Helander

Sorto korvattiin naiselle Ruotsissa

Taas kerran on nainen voittanut juttunsa oikeusistuimessa Ruotsin tasa-arvolain nojalla. Nyt joutuu suur-Tukholman liikennelaitos maksamaan korvauksia 20,000 kruunua (läh. 3,000 dollaria) naiselle, joka ei viime vuonna saanut kesäajaisuuksia, vaikka olikin pätevämpi kuin samaa työtä hakenneet miehet.

Liikennelaitos tarvitsi kaksi sijaista matkalippuvarustukseen, ja sijaisuutta haki yhdeksän miestä ja kaksi naista.

Jazzmuusikot levyttävät rahaa

LOS ANGELES, CA - Muun muassa Sarah Vaughan, Herbie Hancock, Tom Scott, Carmen McRae, Staley Clarke ja Cleo Laine ovat levyttäneet jazz-tahtavan kappaleen *Keep the Dreams Alive* Yhdysvaltain näkäläisten ja kodittomien auttamiseksi.

Jazz to End Hunger -ryhmittymän avunantolevy ja siihen liittyvä video julkaistaan joulun aikaan. Muusikot toivovat levyä ja videon tuottavan miljoona dollaria eli noin viisi miljoonaa markkaa.

"Yritämme osaltamme keventää Yhdysvaltain nälkäänäkevien taakkaa", kertoi Michael McIntoch, joka kokosi 80 jazzmuusikkoa yhteen.

McIntochin mielestä sekä Live Aid että We are the World ryhmät unohtivat jazzmuusikot tykkäänään. "On olemassa legendaarisia muusikkoja jotka haluavat auttaa, mutta joita ei koskaan aiemmin ole pyydetty mukaan".

Avoliitot aisoihin

Avoliiton yleistäminen aiheuttaa päänsäryn Kiinan viranomaisille.

Virallinen Kiinan laki -sanomalehti arevosteli ihmisiä, jotka eivät ymmärrä säädöksiä ja moraalista, vaan elävät yhdessä ja jopa pitävät yhdyselämänsä kunniallisena.

Lääkkeeksi löytyi propagandatyön vahvistaminen.

Edestakainen lentomatkka
Boston - Los Angeles
Boston - San Francisco

\$ 278
soittakaa ja kysykää
yksityiskohdista

GIT MATKATOIMISTO

169 Main St., Leominster
Puh. 537-4536

'JOYCE I. HANNULA
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368

IDS
AMERICAN
INSURANCE

KESKUSTASSA
SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 MAIN ST. HOLDEN MA
Hautausmaahan siirto
vuodesta 1896

Fitchburg ja ympäristö

Maynardin Kalevan Naiset

Sunnuntaina, syyskuun 7. p:nä Maynardin Kalevan Naisten B.S. lottaren Tupa viettää kunniajuhlaa jäsenelleen Martha Weckströmille.

Martha on uskollisesti työskennellyt 50 vuotta seuran jäsenenä. Hän toimi tällä ajalla myös useammat vuodet Yli-Tuvan palvelukunnassa.

Juhlaojelma alkaa kello kolme iltapäivällä ja sitä seuraa kahvitarjoilu voileipien ja kotitekoisten leivonnaisien kera.

Ystävät ja tuttavat: Tervetuloa!

Suomea oppimaan

Fitchburgin Kalevaisten suomenkielen oppitunnit alkavat maanantaina, syyskuun 15. p:nä ja jatkuvat marraskuun 17. päivään saakka. Oppitunnit pidetään maanantai-iltoisin klo 7:stä 9:ään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg.

Opetus tapahtuu jälleen kolmella eri tasolla. Irma Laine opastaa yläasteella, Rauni Cote keskitasolla ja Marita Cauthen ala-asteella.

Nyt alkava lukukausi on 36. nykyisessä muodossa.

Välitunnilla tarjolla on kahvia, mehua ja herkullista kotitekoista kahvileipää.

Ilmoittautuminen syyskuun 15. p:nä klo 6-7 illalla. Aikaisemminkin voi ilmoittautua joko postitse kirjoittamalla ylläolevaan osoitteeseen tai puhelimitse soittamalla numeroon: (617) 342-3962. Kurssimaksu on edullinen ja tunneilla käytettävät oppikirjat ovat mielenkiintoiset ja nykyaikaiset.

Kihloissa

FITCHBURG, MA - Robert ja Carolyn Gelinat ovat ilmoittaneet tyttärensä Lisa Beth Gelinan kihlautuneen Jeffrey Lawrence Wiidan kanssa. Sulhasen vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Ahti Wiita, 371 Sheldon Road, Fitchburg.

Lisa on Fitchburg High Schoolin kasvattaja ja opiskelee parhaillaan Fitchburg State Collegessa. Hän työskentelee Quadrant Development Corporationin hallintopuolella.

Jeffreyllä on päästötodistus Cushing Academysta ja B.S. liiketoiminnan hallinnossa Northeastern Yliopistosta. Hän toimii F.W. Webb Companyn myyntiedustajana ja omistaa Wyntle Orchards hedelmätarhan.

Häitä vietetään joulukuussa.

Poikalapsi, Sven Oman, elokuun 26, 1986 Margot ja Richard Omanille, 100 High Plain Road, Andover, MA.

Tuliko
tilaus
UUSITTUA

Tulevia tilaisuuksia

Fitchburgin Kalevaiset kokoontuvat perjantaina, syysk. 5. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa. Erilisiä kokouksia seuraa yhteinen kahvitauko.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 6. p:nä klo 8 - 12 illalla. Musiikista huolehtii Ed Hendela. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Kultaisen län Kerho

Suomalaisen Kultaisen län Kerhon ensimmäinen syyskauden kokous pidetään tiistaina, syysk. 9. p:nä kello 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirjon seurakuntatalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Kahvikomitean jäsenet ovat: Ethel Anttonen, Hilma Leppänen, Mary Kumpulainen, Alma Duley ja Anni Harju.

Tervetulleita ovat kaikki, jotka ovat kiinnostuneita suomalaisesta kulttuurista - suomalainen musiikki on aina osa ohjelmaa.

Kirkollisia

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina, syyskuun 7 p., klo 8:30 ap. radiohartausta NEW LIFE - asemalta WEIM, 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 ap. saarnaa pastori David Wuori. Klo 10:30 ap. kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 ap. Pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina, syyskuun 9 p., klo 7:30 ill. Aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 ill. Viikkoillan hartaus-tilaisuus.

Kahvitarjoiluun kustantavat Mr. ja Mrs. Herbert Groop ja Mr. ja Mrs. Alfred Koski.

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartausta HYVÄT UUTISAT lähetetään joka sunnuntai- aamu asemalta WEIM, 1280 Fitchburg, klo 8:45.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg, sunnuntaisin alkaen klo 2 iltapäivällä. Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan aina tarvittaessa.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, syyskuun 7 p., klo 7:45 aam. Suomen kielinen luterilainen tunti WCMX, 1000 am. Klo 8:15 aam. Suomen kielinen jumalanpalvelus ja H.P. Ehtoollinen. Klo 9:15 aam. Raamattu tunti. Klo 9:30 aam. Sunnuntai- aamu - huomi! muuttunut aika. Klo 10:30 aam. Englanninkielinen jumalanpalvelus ja H.P. Ehtoollinen. Klo 2:30 ip. Kirkon nuoret kokoontuvat Mr. ja Mrs. Tollefsonin kotiin. Klo 6:00 ill. Virkakunnan kokous.

Tiistaina, syyskuun 9 p., klo 7:00-9:00 ill. 'Workshop' syysmyyjäisten valmistamiseksi.

Huomi! Lauantaina, syyskuun 20 p., klo 9:30 aam. - 4:00 ip. LWML vuotuinen 'workshop' kokoontuu tänä syksynä Mt. Calvary Lutheran kirkolla, Acton, MA. Osanottomaksu \$3.00 ennen 6.päivää ja sen jälkeen \$4.00. Kirkon eteisessä on rekisteraus. Kaikki ovat tervetulleita!

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

WINSLOW P. MAY johtaja
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, Mass.
Puhelin: 726-1509

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST. FITCHBURG, MA TELEPHONE: 342-3635
Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location, easily accessible from all parts of city and suburban towns. Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low competitive prices

FULL SERVICE
632-1221

24-HOUR
BURNER SERVICE
Dependability for over 40 YEARS

Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED

Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
Licensed Technicians
New Customers Welcomed
Our service area is from North Rutland to Orange

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CASH ON DELIVERY
632-1226

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. BOX 449 Westminster, MA
Valitse tään myös kiinteistöjä Puhelin 874-2921

HENRY J. LEBLANC Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St., Fitchburg, MA Puh. 343-4853
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton Street, Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastajia, Kitchenaid astianpesukoneita

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

Suomen uutisia

Presidentti Koivisto:

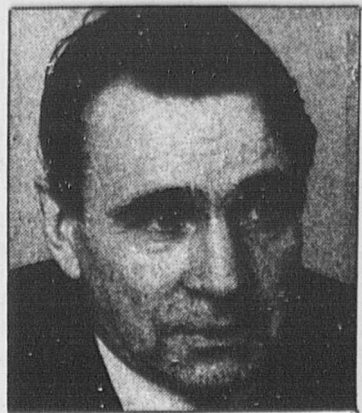
Maanpuolustus työtä rauhan turvaamiseksi

Suomi haluaa presidentti Mauno Koiviston mukaan edistää rauhaa ja turvallisuutta maailmassa sekä kansojen välistä yhteisymmärrystä. Tämä ja valtiollisen itsenäisyytemme turvaaminen on ulkopoliittikamme keskeinen tavoite.

Koivisto puhui viime torstaina luutnanteiksi ylennetyille kadeteille presidentin linnassa.

Koivisto sanoi, että pitkäjänteinen ja määrätietoinen maanpuolustuskyvyn kieltäminen on tärkeä osa turvallisuuspolitiikkaamme. Maanpuolustustyö on myös työtä rauhan turvaamiseksi.

Koiviston mielestä upseerin vaativassa tehtävässä on oikea

Mauno Koivisto

asennoituminen edellyttävän onnistumiselle. Kansalaisten kuva puolustusvoimista muodostuu

suurelta osin niistä vaikutelmista, joita asevelvolliset saavat nuorista upseereista, ja jotka he välittävät myös lähiympäristöönsä.

Upseerin työn tulokset heijastuvat näin presidentti Koiviston mukaan reservin koulutustason ja kansalaisten maanpuolustusasenteisiin.

Ylentämistilaisuudessa puhui myös puolustusvoimain komentaja kenraali Jaakko Valtanen. Hän kehotti kadetteja arvioimaan ja arvostamaan saatua ai-neellista ja henkistä perintöä. Se opettaa Valtasen mukaan suhtautumaan oikein jokapäiväiseen työhön ja antaa uskoa tulevaisuuteen.

Holkeri lupautui ehdokaaksi

Pankinjohtaja Harri Holkeri on vastannut myöntävästi häntä koomuksen peresidenttiehdokasta koskevaan jäsenäänestykseen pyytäneille puoluejärjestöille. Holkeri lähetti kirjallisen vastauksensa torstaina, elok. 28 p:nä.

kerin ja eduskunnan puhemies Erkki Pystysen välillä. Pystysen ilmoitti omasta ehdokkuudestaan jo viime maanantaina.

Holkeria ovat pyytäneet koomuksen esivaaliin ruotsinkielisten TV-uutisten mukaan mm. helsinkiläiset, oululaiset ja lappeenrantalaiset puoluejärjestöt. Kokoomuksen jäsenkun-

nan mielipidettä presidenttiehdokkaasta kysytään postiaänestyksessä, joka järjestetään 15-26. syyskuuta. Sen jälkeen puoluehallitus kokoontuu tekemään oman ehdotuksensa ylimääräiselle puoluekokoukselle, joka pidetään Joensuussa 15. ja 16. marraskuuta.

KOP perusti kansainvälisen sijoitusyhtiön

Kansallisosakepankki on perustanut kansainvälisen sijoitusyhtiön, jonka kautta suomalaiset voivat sijoittaa ulkomaille ilman 10,000 markan valuutan vientirajoitusta. Suomen Pankki on myöntänyt tähän erityisluvan. Kansallis International Fundin kotipaikaksi on valittu Luxemburg, joka tarjoaa edullisimman verotuskohtelun. Yhtiön hallinnon hoitaa Luxemburgissa toimiva KOP:n tytäryhtiö. Sijoitusten valinnassa käytetään hyväksi sveitsiläisen tytäryhtiön Nordfinanz-Bank Zurichin asiantuntemusta. KIF sijoittaa varansa kansainvälisille markkinoille.

Lääkeapua Kameruniin

Punaisten Ristien kansainvälinen liitto vetosi viime torstaina avun saamiseksi Kamerunin kaasupurkauksen uhreille. Liitto arvioi tarvitsevana avustuksiin 300,000 dollaria. Raha-avun lisäksi tarvitaan telttoja, huopia, kenttävuoteita, vaatteita, lääkkeitä ja keittoastioita. Suomen Punainen Risti lähetti perjantaina lentoteitse lääkkeitä Kameruniin. Lähetys sisälsi kortisoneja, antibiootteja ja suonensisäiseen lääkitykseen tarvittavia neuloja.

Se toteutetaan SPR:n ulkoministeriöltä Kamerunin avustamiseen saamien 200,000 markan turvin.

Työttömien todellinen määrä 212,000

Uusimpien tilastojen mukaan Suomessa on tällä hetkellä 212,000 työttöntä.

Laskelmat perustuvat Tilastokeskuksen laskuihin, joihin keskus ottaa mukaan myös työttömyyseläkkeellä olevat. Ilman eläkkeellä olevia työttömiä on 150,000. Valtionvarainministeriö pelkää kuitenkin työttömyyden nousevan loppuvuonna peräti 185,000 henkeen.

Työttömyys on kasvanut etenkin maan eteläosissa teollisuudessa ja rakennusalalla.

Puolustusvoimat haluaa lisää rahaa

Puolustusministeri Veikko Pihlajamaa haluaa puolustusvoimille lisärahoitusta ja uhkaa samalla, että jos sitä ei saada, pitää joitakin kasarmeja sulkea. Puolustusvoimat on jo jonkin aikaa valittanut kasarmien rapistumisesta.

Pahin tilanne on Etelä-Suomessa, jossa kasarmit monasti ovat vanhoja. Pohjois-Suomessa tilanne on parempi.

Suomen uutisia

Syksyllä pukeudutaan lämpimästi

Syksyn suomalainen muoti noudattelee valmistajasta riippumatta lähes samaa linjaa: lämpöä ja maltillisia värejä.

Muotiin kuuluu väliä kerroksittainen pukeutuminen. Vartalon myötäiseen perusasunon kuuluvat välit takit ja jakut. Hameen helma on juuri ja juuri polvenpeittävä pohjepituu.

Kankaat ovat pehmeäpintaisia: villa, tweed, flanelli, kamelin-karvat ja kasmirit. Muodin tekijät pitävät syksyn yleisilmettä kevyttä rauhallisempaa. Syksyille tunnusomaisimpia ovat täyteläiset tai pehmeät neutraalit värit sekä kirkkaat väriyhdistelmät. Musta on myös tämän syksyn muotiväri.

Muller oikeuteen marraskuussa

Suomen entisen Washingtonin suurlähettilään Richard

Mullerin edustuskuluihin liittyviä epäselvyyksiä puidaan 13. marraskuuta Helsingin raastuvanoikeudessa. Mullerin on haastanut oikeuteen ulkoministeriö, joka haluaa ex-suurlähettiläältä takaisin 86,000 markkaa (noin 17,000 dollaria) väärin perustein nostettuja kulukorvauksia.

Ulkoministeriöstä kerrotaan, että kyseessä on pelkkä siviilikanne. Oikeudenkäynti alkaa vain siinä tapauksessa, ettei Muller suostu palauttamaan rahojä.

Mullerin laskutustapoja tutkii myös keskusrikospoliisi. Tutkimukset valmistuvat syksyllä ja ne toimitetaan suoraan oikeuskanslerille. Hän päättää mahdollisen rikossyytteen nostamisesta.

Suomen laajin ANTIKVAARINEN POSTIMYYNTILUETTELO vain \$5.

Kirjoja joka makuun, uskomattoman edullisesti. Kaudon kirjallisuutta, dekkareita, sci-fiä, muistelmia, elämäkertoja, matkoja, keittokirjoja, puutarhanhoitoa, ilmaisu-, musiikkia, politiikkaa, sotaa, runoutta, lasten-, nuorten-, taide-, erä- ja lintukirjoja ym.

Yli 2,000 kirjan luettelo maksaa vain \$5, mikä vähennetään ensimmäisen ostoksen hinnasta. Seuraavat luettelot veloituksetta. Lähetä nimi, osoite ja vitonen: TIMISTO OY, Savilinnantie 3-5 C, 33230 TAMPERE, Finland.

Pyydän lähettämään antikvaarisen postimyyntiluettelon.

Nimi (tekstinen): _____

Osoite: _____

Postinumero: _____

Oheisena ensimmäisen luettelon hinta \$5.

Suomen uutisia

Pohjoismaiset parlamentaarikot selvittivät vyöhykettä

Pohjoismainen parlamentaarikkokomitea, jonka tehtävänä on selvittää, voidaanko Pohjolaan perustaa ydinaseeton vyöhyke, piti tiistaina, elok. 26 p:nä ensimmäisen kokouksensa Christiansborgin linnassa Kööpenhaminassa.

Kokoukseen osallistui 17 pohjoismaisen puolueen edustajaa. He olivat yksimielisiä siitä, että osallistuminen on pidettävä avoimena myös niille porvarillisille tarkkailijoille, jotka ensi kertaa olivat päättäneet jäädä kokouksen ulkopuolelle.

Parlamentaarikkojen seuraavaan, 3. marraskuuta pidettävään kokoukseen kutsutaan myös pohjoismaisten itsehallintoalueiden, Ahvenanmaan, Fär-saarten ja Grönlannin edustajia.

Komitean puheenjohtaja, Tanskan aiempi pääministeri Asger Jørgensen sanoi lehdistötilaisuudessa, että pohjoismaiset parlamentaarikot keskustelivat ensimmäisessä kokouksessaan etenkin komitean työn perusteita.

Tulevissa kokouksissa neuvotellaan siitä, olisiko Itämeri ja Pohjois-Atlanti otettava mukaan vyöhykkeeseen ja siitä, vaatiiko Pohjola naapurimaiden ydinasevarastojen supistamista. Komitea on yhteydessä muihin maihin näissä kysymyksissä.

Parlamentaarikkokomitea päätti tiistain kokouksessa lähettää viiden Pohjoismaan hallituksille kirjeen, jossa niitä kehoitetaan mahdollisimman pian perustamaan virkamiesvaliokunta, joka selvittää ydinaseettoman vyöhykkeen edellytyksiä.

Suomesta kokoukseen osallistuvivat kaikkien suurimpien puolueiden edustajat. Sosiaalidemokraattista puoluetta edusti Pertti Paasio, kokoomusta Ilkka Kanerva, Keskustapuoluetta Juhani Tuomala, SKDL:ää Veikko Saarto ja maaseudun puoluetta J. Juhani Kortessalmi.

Järjestöiltä vetoomus suurvalloille

Suomalaisten rauhan- ja kansalaisjärjestöjen muodostama ydinokieltoitoimikunta aikoo vedota Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton ulkoministereihin, jotta nämä ottaisivat huomioon syyskuussa tapaamisessaan maailmanlaajuiset vaatimukset ydinokieltoineuvottelujen aloittamiseksi.

Vetoomuksen allekirjoittajina ovat melkein kaikki eduskuntaryhmät, lähes 70 valtakunnallista järjestöä ja noin 2,000 yksityishenkilöä.

Järjestöjen viime maanantaisessa kokouksessa Helsingissä päätettiin lähettää laajapohjainen valtuuskunta Washingtoniin ja Moskovaan juuri ennen huippukokousta. Valtuuskunnan on tarkoitus tavata huippukokouksen osallistujia, kansanedustajia ja rauhanliikkeen edustajia.

Ydinokieltoitoimikunnan puheenjohtajana toimii professori Göran von Bonsdorff.

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$690 • SEATTLE \$790

LOS ANGELES \$890 • MONTREAL \$610

★ RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM

ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

FLY SAS TO FINLAND

Enjoy wide body comfort from our five gateway cities—New York, Chicago, Los Angeles, Seattle and Anchorage. Make convenient connections throughout Scandinavia to the principal cities in Finland.

Ask your Travel Agent about Scandinavian Airlines convenient schedules, low air fares and traditional hospitality and service.

Tilaus ja osoitteenmuutos

osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822